ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Ξενοφώντος «Ελληνικά»

1. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή, τη μόρφωση και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του Ξενοφώντα;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 29: «Ο Ξενοφών ... το 403 π.Χ.».

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 29: «Ο Ξενοφών, έμπειρος ... δικαιολογημένη».

3. Ποιες ήταν οι σχέσεις του Ξενοφώντα με την πόλη της Σπάρτης;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 29-30: «Ο Ξενοφών, έμπειρος ... εγκατάσταση (370 π.Χ.)».

4. Ποιες μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα του Ξενοφώντα;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 30: «Δύο ιστορικές ...συμπεριφοράς του».

5. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα;
   «Ιστορικά, Σωκρατικά, Διδακτικά».

6. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του στη ρωμαϊκή περίοδο;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 33: «Στη ρωμαϊκή εποχή ... θεμελιωμένοι».

7. Γιατί δεν ήταν εύκολη η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα; Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 32: «Οι ιδέες του Ξενοφώντα ...θεσμούς».

8. **Να κατατάξετε τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα κατά χρονολογική σειρά;**
   γ. Μεγάλωσε σε εύπορη οικογένεια.
   ε. Υπηρέτησε στο σώμα των ιππέων της πατρίδας του.
   δ. Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στρατό του Κύρου κατά του αδελφού του Αρταξέρξη.
   β. Οδήγησε τους «Μύριους» από την Ασία στην πατρίδα τους.
   α. Ακολούθησε τον Αγησίλαο στη μάχη της Κορωνείας.

Θουκυδίδου «Ιστορίαι»

1. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πώς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 18-19: «Το 424 π.Χ. ... στρατηγίαν».

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνά τα παλαιότερα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου;
   α. Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 19-20: «Εξετάζοντας ... η έρευνα».
   β. Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 24: «Ο Θουκυδίδης είχε ... την αλήθεια».

3. Πώς η λογική και η τύχη επηρεάζουν τις ιστορικές εξελίξεις κατά τον Θουκυδίδη;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 21: «Δεν θα ήταν ορθό ... ξυμβῇ».

4. Ποιες είναι, κατά τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού κράτους;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 20: «Τονίζει ότι ... στρατιωτικά κράτος».

5. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη κατά τον Θουκυδίδη;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 22: «Και ο πολίτης έχει ... και φίλους».

6. Με ποιον τρόπο προσπαθεί ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατά την έκθεση των ιστορικών γεγονότων;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 25: «Στην προσπάθειά του ... καί χειμῶνα».

7. Ποια είναι τα βαθύτερα αίτια του Πελοποννησιακού πολέμου;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 20: «Το ενδιαφέρον του ... του έργου του».

8. Να περιγράψετε το πρότυπο του ιδανικού ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής.
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 21-22: «Το πρότυπο ...συγκοινωνίες».

9. Με ποιον τρόπο ο Θουκιδίδης παραθέτει τους λόγους των ομιλητών στις δημηγορίες του και γιατί;
   Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 24-25: «Για τους λόγους ... καταγωγής τους».

10. Να αναφέρετε κάποια στοιχεία της γλώσσας του Θουκυδίδη.
    Βλέπε σχολικό βιβλίο, σελ. 26-27:
    α. «Η γλώσσα του Θουκυδίδη ... αυτή τι».
    β. Αρχαιότεροι τύποι λέξεων/ ουδέτερο πληθυντικού αντί επίρρημα/ ουδέτερο επιθέτου αντί αφηρημένου ουσιαστικού/ σύνθετα ρήματα/ επισώρευση αιτιολογικών προτάσεων.

Επιμέλεια: Κολοκυθά Δήμητρα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ «ΣΩΣΤΟΥ - ΛΑΘΟΥΣ»

Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ):

1. Η «Κύρου Ἀνάβασις» ανήκει στα ιστορικά έργα του Ξενοφώντα.	Σ	Λ
2. Ο Ξενοφώντας ως ιστορικός διακρίνεται από ακρίβεια και σαφήνεια στην περιγραφή.	Σ	Λ
3. Στην «Ἀπολογία Σωκράτους» ο Σωκράτης αντικρούει την κατηγορία της αθεΐας.	Σ	Λ
4. Ο Σωκράτης και ο Θουκυδίδης είναι τα ιστορικά πρότυπα του Ξενοφώντα.	Σ	Λ
5. Η ιδεολογική συνέπεια δεν χαρακτηρίζει τον Ξενοφώντα.	Σ	Λ
6. Ο Ξενοφώντας προετοίμασε με την γλώσσα του την «Κοινή» της Ελληνιστικής εποχής.	Σ	Λ
7. Ο Θουκυδίδης εντάσσει στο έργο του και ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες.	Σ	Λ
8. Οι ελληνικές πόλεις δεν είχαν κοινές ονομασίες για τους μήνες του έτους, κάτι που δυσκόλεψε τον Θουκυδίδη στην προσπάθειά του για χρονολογική ακρίβεια.	Σ	Λ
9. Οι δημηγορίες αποδίδουν τα κίνητρα των ομιλητών.	Σ	Λ
10. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα κατά θεματικές ενότητες και όχι κατά χρονολογική σειρά.	Σ	Λ
11. Ο Θουκιδίδης για την ανεύρεση της αλήθειας εφάρμοσε εκτός των άλλων και την αυτοψία στα πεδία των μαχών.	Σ	Λ
12. Ο Θουκυδίδης επικροτούσε την πολιτική του Περικλή.	Σ	Λ

Επιμέλεια: Κολοκυθά Δήμητρα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Για τις ερωτήσεις 1 έως και 45 (εκτός από την 11, 16, και 17) βλέπε τα σχόλια των αντίστοιχων παραγράφων από το σχολικό και το φροντιστηριακό βιβλίο.

1. Τι συμβούλευσε ο Αλκιβιάδης τους Αθηναίους; Πώς εξηγείτε την προσβλητική στάση στρατηγών απέναντί του;
2. Ποια απόφαση είχαν πάρει οι Αθηναίοι, αν νικούσαν στη ναυμαχία;
3. Να εξηγήσετε το σχέδιο του Λυσσάνδρου, όπως φαίνεται στην 27η παράγραφο.
4. Αφού σημειώσετε τα ρήματα που δηλώνουν τις ενέργειες του Κόνωνα, να παρουσιάσετε την αντίδρασή του στον αιφνιδιασμό του Λυσάνδρου.
5. «*Πάραλος*»: Ποια ήταν η αποστολή της στην αρχαία Αθήνα;
6. Γιατί γίνεται ιδιαίτερη μνεία του Φιλοκλή και του Αδείμαντου στην 32η παράγραφο; Ποια ήταν η τύχη τους;
7. Γιατί ο Λύσανδρος έστελνε κάθε Αθηναίο που συναντούσε στην Αθήνα; Να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα της κίνησης του.
8. Ποιες αποφάσεις πήραν οι Αθηναίοι μετά την καταστροφή του στόλου στους Αιγός Ποταμούς;
9. Ποια αξία είχαν για τους αρχαίους Έλληνες οι σπονδές;
10. «*Οὐδείς ἐκοιμήθη*»: Ποια εντύπωση δημιουργεί στον αναγνώστη η φράση αυτή; Να το σχολιάσετε σε σχέση με τον χαρακτηρισμό του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ».
11. **Ο Θηραμένης χρονοτριβούσε κοντά στον Λύσανδρο, γιατί:**
    α) τον κρατούσε ο Λύσανδρος αιχμάλωτο,
    β) ήθελε να περιέλθουν οι Αθηναίοι σε τέτοια κατάσταση ώστε να δεχθούν αναντίρρητα και τους πλέον για αυτούς δυσμενείς όρους,
    γ) δεν ήταν άξιος διαπραγματευτής.
12. «*Λακεδαιμόνιοι … τῇ Ἑλλάδι*»: Να ερμηνεύσετε το χωρίο. Ποιες υπηρεσίες πρόσφεραν οι Αθηναίοι στους Περσικούς πολέμους (§16-23);
13. Να προσδιορίσετε τους λόγους που έκαναν τους Θηβαίους και τους Κορίνθιους να προτείνουν τον αφανισμό της Αθήνας.
14. Ποιοι ήταν οι όροι της ειρήνης; Να παρουσιάσετε τον πιο σημαντικό δικαιολογώντας την απάντησή σας.
15. Ποιες ήταν οι αντιδράσεις των Αθηναίων κατά την επάνοδο της αντιπροσωπείας από τη Σπάρτη; Πόσο δικαιολογημένες τις κρίνετε;
16. **Ο Θηραμένης «*ἀνεπήδησεν ἐπί τήν ἑστίαν*»:**
    α) για να μην συλληφθεί, αφού ήταν πλέον ικέτης στο βωμό,
    β) για να διαμαρτυρηθεί για την άδικη απόφαση του Κριτία,
    γ) για να βρίσκεται ψηλότερα από τους άλλους.
17. **Οι βουλευτές έμεναν αδρανείς αν και έβλεπαν την κατάφωρη αδικία κατά του Θηραμένη γιατί:**
    α) είχαν συνηθίσει σε παρόμοια γεγονότα
    β) φοβούνταν τους νεαρούς οπλισμένους παρακρατικούς
    γ) επιδοκίμαζαν όλες αυτές τις πράξεις.

18. Ποια δημαγωγικά μέσα χρησιμοποίησαν οι Τριάκοντα προκειμένου να αποκτήσουν ερείσματα πριν επιβάλουν στη συνέχεια την εγκληματική τους πολιτική;
19. Ποιες μέθοδοι και ποια τεχνάσματα χρησιμοποίησε ο Κριτίας ώστε να εξοντώσει τον Θηραμένη αλλά να φαίνεται ότι ενεργεί νομότυπα;
20. Πώς ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζει τον Σάτυρο; Να δικαιολογήσετε τον χαρακτηρισμό με βάση το κείμενο.
21. Με ποιες ενέργειες αντέδρασαν οι Τριάκοντα στην επιτυχία του Θρασύβουλου; Ποια συναισθήματα τους οδήγησαν στις ενέργειες αυτές;
22. Με ποια επιχειρήματα προσπαθεί ο Θρασύβουλος να εμψυχώσει τους άνδρες του πριν τη μάχη;
23. Ποιο είναι τα θεματικό κέντρο της ομιλίας του Κλεόκριτου (§18-23);
24. Ποια ήταν η απόφαση των τρισχιλίων οπλιτών μετά την επιστροφή στην Αθήνα (§18-23);
25. Πώς χαρακτηρίζετε το μάντη από τα λόγια και τα έργα του;
26. Πώς συμπεριφέρθηκαν οι δημοκρατικοί στους νεκρούς συμπολίτες τους; Τι δείχνει η στάση τους αυτή;
27. Ποια ήταν η αιτία για την εκ νέου ανάφλεξη της σύγκρουσης στην Κέρκυρα;
28. Πώς αντέδρασε ο Πειθίας μετά την αθώωσή του; Να χαρακτηρίσετε την πράξη του.
29. Γιατί το αθηναϊκό πλοίο είχε καθυστερήσει την αναχώρησή του από την Κέρκυρα;
30. Ποιος ήταν ο στόχος της αποστολής πρεσβείας των ολιγαρχικών Κερκυραίων στην Αθήνα; (§71)
31. Γιατί οι δούλοι επέλεξαν να συμμαχήσουν με τους δημοκρατικούς;
32. Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην νίκη των δημοκρατικών (§74).
    Να αξιολογήσετε την αντίδραση των ηττημένων.
33. Να χαρακτηρίσετε τον Νικόστρατο με βάση τις ενέργειες στην §75.
34. Ποια πρόταση έκαναν οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι στον Νικόστρατο;
    α. Να αναλύσετε το σκεπτικό τους.
    β. Ποια στοιχεία της 75ης ενότητας δείχνουν τη μετριοπάθεια του Νικόστρατου;
35. Ποια ήταν η επίδραση του ερχομού του πελοποννησιακού στόλου στους δημοκρατικούς της Κέρκυρας (§77);
36. Με ποιες ενέργειες ο Νικόστρατος εξασφάλισε την ασφαλή επιστροφή των αποδιοργανωμένων Κερκυραίων στο λιμάνι (§78);
37. Με βάση τις παραγράφους 79-80 να χαρακτηρίσετε τους Πελοποννήσιους στρατηγούς Αλκίδα – Βρασίδα.
38. Ποια μέτρα παίρνουν οι δημοκρατικοί για να αντιμετωπίσουν την αναμενόμενη επίθεση των Πελοποννησίων;
39. «*Ἐφρυκτωρήθησαν*»: Να εξηγήσετε αυτό το σύστημα επικοινωνίας των αρχαίων Ελλήνων.
40. Πώς συμπεριφέρθηκαν οι δημοκρατικοί στους ικέτες στο ιερό της Ήρας; (§81)

41. Ποιες ευθύνες αποδίδει έμμεσα ο ιστορικός στον Ευρυμέδοντα; Γιατί δεν αναφέρεται πλέον στο Νικόστρατο;
42. Πώς τεκμηριώνεται στην παράγραφο 82 η άποψη ότι ο πόλεμος είναι «*Ο δάσκαλος της βίας*»;
43. Σε ποια αρνητικά στοιχεία της ανθρώπινης φύσης αποδίδει ο Θουκυδίδης τους πολέμους;
44. Ποιες σκέψεις μας δημιουργεί ο ιστορικός (Θουκυδίδης) με την αφήγησή του για τη φύση των πολέμων;
45. Για ποιο λόγο ο Θουκυδίδης περιγράφει τόσο αναλυτικά τις σκηνές φρίκης στην §81;

Επιμέλεια: Κολοκυθά Δήμητρα

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Για τις ερωτήσεις 1 έως και 15 βλέπε τα σχόλια των αντίστοιχων παραγράφων από το σχολικό και το φροντιστηριακό βιβλίο.

1. **Να σχηματίσετε σύντομες φράσεις με τις λέξεις:**
   αιχμηρός, μεταίχμιο, ληστρικός, αποτομή, κατακρημνίζω.

2. Να συνδυάσετε τις λέξεις τις στήλης Α΄ με αυτές τις στήλης Β΄:

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
ὑπόσπονδος	τρόφιμα
ὅσῳ πλείους	προς τα εκεί
θᾶττον	όσο περισσότεροι
ἐκεῖσε	ταχύτερα
ἐπιτήδεια	ο εξασφαλισμένος με συνθήκες

3. Να συνδυάσετε τις λέξεις της στήλης Α΄ με αυτές της Β΄:

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
Ἀφικομένης	Ἐκκλησίαν
Διά τῶν μακρῶν	Ἀποχῶσαι
Ἔδοξε	Πολιορκία
Κρατῶν	Τειχῶν
ποιῶ	Τῆς Παράλου

4. **Το ρήμα ἡγοῦμαι τινός σημαίνει:**
   α) νομίζω,
   β) οδηγώ, προηγούμαι κάποιου
   γ) είμαι αρχηγός, κυριαρχώ

5. **Η λέξη αγαστός σημαίνει:**
   α) θαυμαστός
   β) αξιόλογος
   γ) δυνατός
   δ) παράξενος.
   Να σχηματίσετε πρόταση μ' αυτή.

6. Να συνδυάσετε τις λέξεις της στήλης Α΄ με αυτές της Β΄:

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
γίγνομαι δῆλος	διατάζω
ἐπιθορυβῶ	γίνομαι φανερός
διαψηφίζομαι	θεωρώ
ἡγοῦμαι	αποφασίζω με ψηφοφορία
κελεύω	επιδοκιμάζω με θόρυβο

7. **Η λέξη ἕνεκα γραμματικώς είναι:**
   α) επίρρημα
   β) πρόθεση
   γ) ουσιαστικό.

8. **Η λέξη πολίτης παράγεται:**
   α) από την λέξη πολιτικός
   β) πολιτική
   γ) πόλη

9. Τι δήλωνε η λέξη **εταιρεία** στην αρχαία Αθήνα;

10. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθένα από τα παρακάτω ρήματα στην αρχαία ελληνική γλώσσα: **λέγω, χρή, νομίζω**.

11. **α) νεώριο, δικαστής, άφιξη, φυγάδευση, τύχη**:
    Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου (§70) με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
    β) αἰχμάλωτος, ναυμαχία, ἀφίημι, πρόξενος, διεγγυῶμαι:
    Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

12. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α΄ στήλης με την αντώνυμή της στη Β΄ στήλη (δύο λέξεις της Β΄ στήλης περισσεύουν):

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλοί
2. τολμηρῶς	β) ἰδίας
3. ὀλίγοι	γ) ἐλάττονες

4. ἀλλοτρίας	δ) εὐθαρσῶς
5. παύομαι	ε) ἡττῶμαι
	στ) ἄρχομαι
	ζ) ἀτόλμως

β) ξυνοικίας, ἐκινδύνευσε, φειδόμενοι, παυσάμενοι, φυλακῇ:
Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου από μία ομόρριζη λέξη της αρχαίας ή νέας ελληνικής γλώσσας.

13. **α) ξύμβουλος, θόρυβος, ἐπίπλους, κόσμος, ταραχή**:
Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
β) ποιουμένων:
Να γράψετε πέντε λέξεις, απλές ή σύνθετες, της νέας ελληνικής γλώσσας με το θέμα της λέξης που σας δίνεται.

14. **α) ἐπέπλεον, ὄντας, ἀποβάντες, ἰσοψήφου, στρατηγόν**:
Από το θέμα καθεμιάς λέξης που σας δίνεται να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.
β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α΄ στήλης με την συνώνυμή της στη Β΄ στήλη (δύο λέξεις της Β΄ στήλης περισσεύουν):

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
1. περιδεής	α) νικῶ
2. ἤπειρος	β) φημί
3. παραινῶ	γ) εὐλαβής
4. κρατῶ	δ) ξηρά
5. λέγω	ε) συμβουλεύω
	στ) ἔντρομος
	ζ) αἴρω

15. **α) ιδιότητα, χρήμα, κατάληψη, ιδεατός, προσφορά**:
Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου (§81) με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
β) ἱκέτης, αἰτία, χρῆμα, θάνατος, παῖς:
Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Επιμέλεια: Κολοκυθά Δήμητρα

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ & ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Να κλιθούν οι συνεκφορές:
   ὁ δίκαιος δικαστής, ἡ ἀγαθή μοῦσα, τό ἅγιον μύρον.

Ενικός αριθμός		
ὁ δίκαιος δικαστής	**ἡ ἀγαθή μοῦσα**	**τό ἅγιον μύρον**
τοῦ δικαίου δικαστοῦ	τῆς ἀγαθῆς μούσης	τοῦ ἁγίου μύρον
τῷ δικαίῳ δικαστῇ	τῇ ἀγαθῇ μούσῃ	τῷ ἁγίῳ μύρον
τόν δίκαιον δικαστήν	τήν ἀγαθήν μοῦσαν	τό ἅγιον μύρον
ὦ δίκαιε δικαστά	ὦ ἀγαθή μοῦσα	ὦ ἅγιον μύρον
Πληθυντικός αριθμός		
οἱ δίκαιοι δικασταί	αἱ ἀγαθαί μοῦσαι	τά ἅγια μύρα
τῶν δικαίων δικαστῶν	τῶν ἀγαθῶν μουσῶν	τῶν ἁγίων μύρων
τοῖς δικαίοις δικασταῖς	ταῖς ἀγαθαῖς μούσαις	τοῖς ἁγίοις μύροις
τούς δικαίους δικαστάς	τάς ἀγαθάς μούσας	τά ἅγια μύρα
ὦ δίκαιοι δικασταί	ὦ ἀγαθαί μόῦσαι	ὦ ἅγια μύρα

2. Να γραφεί η γενική και δοτική ενικού και πληθυντικού των ουσιαστικών:

	Δοτική ενικού	Δοτική πληθυντικού
ὁ γραφεύς	τῷ γραφεῖ	τοῖς γραφεῦσι
ἡ δρᾶσις	τῇ δράσει	ταῖς δράσεσι
τό πρᾶγμα	τῷ πράγματι	τοῖς πράγμασι
ὁ πατήρ	τῷ πατρί	τοῖς πατράσι
ὁ ῥήτωρ	τῷ ῥήτορι	τοῖς ῥήτορσι
ὁ σωτήρ	τῷ σωτήρι	τοῖς σωτῆρσι
ἡ χελιδών	τῇ χελιδόνι	ταῖς χελιδόσι
ὁ Ἕλλην	τῷ Ἕλληνι	τοῖς Ἕλλησι
οἱ Τρῶες	τῷ Τρωί	τοῖς Τρωσί

3. Να γραφούν τα παραθετικά των τύπων:

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
τῶν ἀδίκων	ἀδικωτέρων	ἀδικωτάτων
τό εὐμενές	εὐμενέστρερον	εὐμενέστατον
ἡ καλή	καλλίων	ἡ καλλίστη
τοῦ πολλοῦ	πλείονος	πλείστου
τό μέγα	μεῖζον	μέγιστον

4. Να μεταφέρετε τα ρήματα στους τύπους που ζητούνται:

βλάπτω: α΄πληθυντικό οριστικής αορίστου ε.φ.	→	ἐβλάψαμεν
παραβάλλω: γ΄ενικό υποτακτικής ενεστώτα ε.φ.	→	παραβάλλῃ
πράττω: β΄ενικό ευκτικής ενεστώτα ε.φ.	→	πράττοις
ἀκούω: β΄πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα μ.φ.	→	ἀκούεσθε
κομίζω: γ΄πληθυντικό οριστικής παρακειμένου μ.φ.	→	κεκομισμένοι-αι-α εἰσί

5. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση των τύπων:

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική
ἀριθμεῖς	ἀριθμῇς	ἀριθμοῖς	ἀρίθμει
ἀγαπᾷ	ἀγαπᾷ	ἀγαπῷ	ἀγαπάτω
ἀγνοοῦμεν	ἀγνοῶμεν	ἀγνοοῖμεν	---
ἐρωτᾶσθε	ἐρωτᾶσθε	ἐρωτῷσθε	ἐρωτᾶσθε
προκαλεῖς	προκαλῇς	προκαλοῖς	προκάλει
ὁρμᾶτε	ὁρμᾶτε	ὁρμῷτε	ὁρμᾶτε
αἰτεῖται	αἰτῆται	αἰτοῖτο	αἰτεῖσθω
θανατοῦσι	θανατῶσι	θανατοῖεν	θανατούντων
πλανῶμαι	πλανῶμαι	πλανῴμην	---

6. Να γραφούν οι τύποι στον αόριστο β΄:
   - **φεύγω** → ἔφυγον
   - **ἀναιροῦσι(ν)** → ἀνεῖλον
   - **ἔχω** → ἔσχον
   - **τυγχάνω** → ἔτυχον
   - **ἐκπίπτομεν** → ἐξεπέσομεν

7. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο ίδιο πρόσωπο του αορίστου β΄:
   προέχεσθε, ἀποθνήσκει, ἐξέρχεσθε, καθορῶμεν, προσλαμβάνεις, ἀντιλέγει.

Εγκλιτική αντικατάσταση			
οριστική	προέσχεσθε	ἀπέθανε	ἐξήλθετε
υποτακτική	πρόσχησθε	ἀποθάνῃ	ἐξέλθητε
ευκτική	πρόσχοισθε	ἀποθάνοι	ἐξέλθοιτε
προστακτική	προσχέσθε	ἀποθανέτω	ἐξέλθετε

Εγκλιτική αντικατάσταση			
οριστική	κατείδομεν	προσέλαβες	ἀντεῖπε
υποτακτική	κατίδωμεν	προσλάβῃς	ἀντείπῃ
ευκτική	κατίδοιμεν	προσλάβοις	ἀντείποι
προστακτική	---	πρόσλαβε	ἀντειπέτω

8. **α)** Να κλιθεί η υποτακτική, προστακτική παθητικού αορίστου και

Υποτακτική				
γραφῶ (ή γραφθῶ)	σταλῶ	ταχθῶ	καταληφθῶ	ἀναγγελθῶ
γραφῇς	σταλῇς	ταχθῇς	καταληφθῇς	ἀναγγελθῇς
γραφῇ	σταλῇ	ταχθῇ	καταληφθῇ	ἀναγγελθῇ
γραφῶμεν	σταλῶμεν	ταχθῶμεν	καταληφθῶμεν	ἀναγγελθῶμεν
γραφῆτε	σταλῆτε	ταχθῆτε	καταληφθῆτε	ἀναγγελθῆτε
γραφῶσι(ν)	σταλῶσι(ν)	ταχθῶσι(ν)	καταληφθῶσι(ν)	ἀναγγελθῶσι(ν)

Προστακτική				
---	---	---	---	---
γράφηθι	στάληθι	τάχθητι	καταλήφθητι	ἀναγγέλθητι
γραφήτω	σταλήτω	ταχθήτω	καταληφθήτω	ἀναγγελθήτω
---	---	---	---	---
γράφητε	στάλητε	τάχθητε	καταλήφθητε	ἀναγγέλθητε
γραφέντων / γραφήτωσαν	σταλέντων	ταχθέντων	καταληφθέντων	ἀναγγελθέντων

β) να γραφεί η μετοχή και το απαρέμφατο των ακόλουθων τύπων:
γράφεται, στέλλομαι, τάττονται, καταλαμβάνομαι, ἀναγγέλλεται.

Μετοχή				
γραφείς γραφεῖσα γραφέν	σταλείς σταλεῖσα σταλέν	ταχθείς ταχθεῖσα ταχθέν	καταληφθείς καταληφθεῖσα καταληφθέν	ἀναγγελθείς ἀναγγελθεῖσα ἀναγγελθφέν
Απαρέμφατο				
γραφῆναι	σταλῆναι	ταχθῆναι	καταληφθῆναι	ἀναγγελθῆναι

9. **Να βρείτε τα απαρέμφατα των φράσεων και να τα συντάξετε:**
   - διαφέρειν: ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα δοκεῖ
     υποκείμενο του απαρεμφάτου → ἀνήρ
     αντικείμενο του απαρεμφάτου → τῶν ζῴων
   - εἶναι: ειδικό απαρέμφατο ως υποκείμενο στο ρήμα ὁμολογεῖται
     υποκείμενο του απαρεμφάτου → τήν πόλιν
     κατηγορούμενο του υποκειμένου του απαρεμφάτου → ἀρχαιοτάτην
   - εἶναι: ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα ἔφη
     υποκείμενο του απαρεμφάτου → τόν στρατηγόν
     κατηγορούμενο του υποκειμένου του απαρεμφάτου → ποιμένα

Στην πρώτη περίπτωση έχουμε ταυτοπροσωπία ενώ στις δύο επόμενες ετεροπροσωπία.

10. **Να εντοπίσετε τις μετοχές και να τις αναγνωρίσετε συντακτικά:**
   - παρόντος: υποκείμενο στη μετοχή: ἀντιπάλου / αιτιολογική μετοχή
   - διαχειμάσοντες: υποκείμενο στη μετοχή: Ἀθηναῖοι / τελική μετοχή
   - θεραπεύων: υποκείμενο στη μετοχή: Σωκράτης / κατηγορηματική μετοχή

Η πρώτη μετοχή είναι απόλυτη ενώ οι άλλες δύο είναι συνημμένες στα υποκείμενα του ρήματος.

11. Να επισημάνετε στις παρακάτω φράσεις τους προσδιορισμούς (ομοιόπτωτους – ετερόπτωτους – επιρρηματικούς) :

- τῶν νεωτέρων: γενική διαιρετική στο πολλοί (ετερόπτωτος)
- Πᾶσιν: κατηγορηματικός (ομοιόπτωτος) προσδιορισμός στο ἀνθρώποις
  ὁ πᾶς: επιθετικός (ομοιόπτωτος) προσδιορισμός στο χρόνος
  ἴσον: επιθετικός (ομοιόπτωτος) προσδιορισμός στο λόγον
  τούτων: γενική υποκειμενική στο ἔργοις (ετερόπτωτος)
- διά τούς κινδύνους: επιρρηματικός εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας
  ἐν Πειραιεῖ: επιρρηματικός εμπρόθετος προσδιορισμός του τόπου (στάση)
  ὑπό ἀνθρώπων: κατηγορηματικός (ομοιόπτωτος) προσδιορισμός στο ἀνθρώπων
  τούτων: επιρρηματικός εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου
- Ταχέως: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου
- ἀνήρ: ομοιόπτωτος προσδιορισμός (παράθεση) στο Ἀρίστανδρος
  Τελμισσεύς: ομοιόπτωτος προσδιορισμός (επιθετικός) στο ἀνήρ
  μάντις: ομοιόπτωτος προσδιορισμός (παράθεση) στο Ἀρίστανδρος
- ἐλευθερίᾳ καί νόμῳ: ετερόπτωτοι προσδιορισμοί (δοτικές αντικειμενικές) στο ἐναντίος
- Μόναι: ομοιόπτωτος προσδιορισμός (κατηγορηματικός) στο Ἀμαζόνες
  σιδήρῳ: επιρρηματικός προσδιορισμός (επιθετικός) στο ἀνήρ
  μάντις: ομοιόπτωτος προσδιορισμός (δοτική της ύλης) στο ρήμα

12. Να αναγνωριστούν οι προτάσεις:

- **Ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο**, ἔτυχεν ἐν Ἀβύδῳ ὤν.
  → Δευτερεύουσα χρονική
- Ἔπεμψε στρατιώτας **ὅπως βοηθήσειαν τῇ πόλει**.
  → Δευτερεύουσα τελική
- Μηχαναί πολλαί εἰσί, **ὥστε διαφεύγειν τόν θάνατον**.
  → Δευτερεύουσα συμπερασματική απαρεμφατική
- Μενέλαον εἶχε τρόμος, **μή τι πάθοιεν οἱ Ἀργεῖοι**.
  → Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική
- Ἡρακλῆς ἠπόρει **ποίαν ὁδόν τράποιτο**.
  → Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερώτηση
- Ἐν ταῖς χορηγίαις **γιγνώσκουσιν ὅτι χορηγοῦσι μέν οἱ πλούσιοι, χορηγεῖται δέ ὁ δῆμος**.
  → Δύο δευτερεύουσες ονοματικές ειδικές
- Ἄνδρες στρατιῶται, μή θαυμάζετε **ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασι**.
  → Δευτερεύουσα αιτιολογική
- Ἄξιον δ' ἐπί τῆς νῦν ἡλικίας ποιήσασθαι τήν στρατείαν, **ἵν' οἱ τῶν συμφορῶν κοινωνήσαντες οὗτοι καί τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσωσι**.
  → Δευτερεύουσα τελική
- Πρωταγόρας ἐρωτᾷ **εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τά ἀγαθά κακά ἀποκαλῶν**.
  → Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερώτηση
- Λέγουσι οἱ σοφισταί **ὡς οὐδέν δέονται χρημάτων**.
  → Δευτερεύουσα ονοματική ειδική

Επιμέλεια: Κολοκυθά Δήμητρα

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Διαγώνισμα 1ο :
Θουκυδίδου «Ἱστορίαι», Βιβλίο 3, Κεφάλαια 73-74

[73.1] Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι · καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ᾽ ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

[74.1] Διαλιπούσης δ᾽ ἡμέρας μάχη αὖθις γίγνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων · αἵ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον.

[74.2] Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεὶ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ᾖ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

[74.3] Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν · καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἤπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδοθεί στη νέα ελληνική το απόσμασμα: «*Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ … ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον*».
   Βλέπε φροντιστηριακό βιβλίο, μετάφραση §73-74

   (Μονάδες 30)

2. **α.** Να εξηγήσετε τους παράγοντες που συντέλεσαν στη νίκη των δημοκρατικών.
   Οι παράγοντες ήταν:
   α) η αριθμητική υπεροχή λόγω της συμμαχίας των δημοκρατικών με τους δούλους,
   β) η οχυρώτητα των θέσεων,
   γ) η συνδρομή των γυναικών στην μάχη.

   (Μονάδες 15)

   β. Σε ποιες ενέργειες προέβησαν οι ολιγαρχικοί μετά την ήττα τους; Να καταγράψετε τις λέξεις που αποκαλύπτουν την ψυχολογία τους.
   Οι ηττημένοι ολιγαρχικοί υπό το καθεστώς φόβου και της απελπισίας πυρπόλησαν την πόλη για να καθυστερήσουν την επικείμενη επίθεση των νικητών.
   Οι λέξεις που δηλώνουν την ψυχολογία τους είναι: «δείσαντες», «μὴ διαφθείρειεν», «φειδόμενοι».

   (Μονάδες 15)

   γ. Στο Κεφάλαιο 3.82.2 ο Θουκυδίδης χαρακτηρίζει τον πόλεμο «*δάσκαλο της βίας*». Να εξηγήσετε την άποψη αυτή, εξετάζοντας την μεταμόρφωση της συμπεριφοράς των γυναικών στο Κεφάλαιο 74.

Ο πόλεμος, κατά τον Θουκυδίδη αλλοιώνει την ανθρώπινη ψυχοσύνθεση ανεξαρτήτου εποχής. Η πρεμία, η ψυχραιμία είναι χαρακτηριστικό των ανθρώπων της ειρηνικής περιόδου, ενώ ο πανικός, ο φόβος, η απόγνωση είναι χαρακτηριστικά της περιόδου των πολέμων. Γι' αυτό οι ηττημένοι ολιγαρχικοί προέβησαν σε πράξεις πανικού. Επιπλέον, η ανθρώπινη φύση αλλάζει· για παράδειγμα η ανοικειότητα των γυναικών απέναντι στον πόλεμο και τη βία βλέπουμε να τροποποιείται· Και αυτές συμμετέχουν στη μάχη, εφόσον κινδυνεύουν οι αγαπημένοι τους ξεπερνώντας το φόβο του πολέμου.

(Μονάδες 10)

3. **α.** Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α με αυτές της στήλης Β.

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
1. διαλιπούσης	α) αγωγός
2. δείσαντες	β) οισοφάγος
3. ἐπίφορος	γ) υπόλοιπο
4. παυσάμενοι	δ) κατάληψη
5. ὑπεξανήγετο	ε) κάτοχος
	στ) δέος
	ζ) ανάπαυλα
	η) ανησυχία

(Μονάδες 5)

β. Με το β΄ συνθετικό της κάθε λέξης που ακολουθεί να γράψετε μια σύνθετη της νέας ελληνικής:

- **ξυνεπελάβοντο** → παραλήπτης
- **διαλιπούσης** → έλλειψη
- **προύχων** → κατοχή
- **δῆμος** → αποδημητικός
- **ὑπεξανήγετο** → καταγωγή

(Μονάδες 5)

4. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι (στους ρηματικούς τύπους να διατηρήσετε τον χρόνο και τη φωνή):

κεράμῳ: ονομαστική ενικού	→	ὁ κέραμος
γυναῖκες: κλητική ενικού	→	ὦ γύναι
ναῦς: γενική πληθυντικού	→	τῶν νεῶν
νικᾷ: απαρέμφατο ενεστώτα ε.φ.	→	νικᾶν
γενομένης: β΄ ενικό προστακτικής	→	γενοῦ
οἰκετῶν: γενική ενικού	→	τοῦ οἰκέτου
κεκρατηκότος: β΄ ενικό οριστικής	→	κεκράτηκας
φύσιν: δοτική πληθυντικού	→	ταῖς φύσεσι
χρήματα: δοτική ενικού	→	τῷ χρήματι

παυσάμενοι: να κλιθεί η οριστική	→	ἐπαυσάμην ἐπαύσω ἐπαύσατο ἐπαυσάμεθα ἐπαυσασθε ἐπαύσαντο

(Μονάδες 10)

5. α) Να αναγνωριστούν οι προτάσεις «*μὴ αὐτοβοεὶ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν*» και «*εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν*».
   - Η πρόταση είναι δευτερεύουσα ενδοιαστική ως αντικείμενο στη μετοχή «δείσαντες».
   - Η πρόταση είναι δευτερεύουσα υποθετική.

(Μονάδες 5)

β) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:
   - **τῶν οἰκετῶν** → γενική διαιρετική στο πλῆθος
   - **διαφθαρῆναι** → τελικό απαρέμφατο στο ἐκινδύνευσε
   - **ἡμέρας** → υποκείμενο στη μετοχή διαλιπούσης
   - **ἐς τὴν ἤπειρον** → εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο

(Μονάδες 5)

Επιμέλεια: Κολοκυθά Δήμητρα

Διαγώνισμα 2ο :
Ξενοφώντος «Ἑλληνικά», Κεφάλαιο 2, Παράγραφος 19-22

[19] Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἥκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἧκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

[20] Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἕπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται.

[21] Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

[22] Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολύς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἥκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην·

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδοθεί στη νέα ελληνική το απόσμασμα: «*Λακεδαιμόνιοι δὲ … ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας*».
   Βλέπε φροντιστηριακό βιβλίο, μετάφραση §20-21.

   (Μονάδες 30)
2. Ποια ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά του Ξενοφώντα ως ιστοριογράφου;
   Βλέπε εισαγωγή σχολικού βιβλίου.

   (Μονάδες 10)
3. Ποιους όρους έθεσαν οι Σπαρτιάτες; Να σχολιάσετε τους όρους της ειρήνης εντοπίζοντας τους ρηματικούς τύπους που τους δηλώνουν.
   Η Σπάρτη πρότεινε ταπεινωτικούς όρους για την υπογραφή συνθήκης.
   α. Να γκρεμίσουν τα μακρά τείχη, όπως και αυτά του Πειρειά (καθελόντας).
   β. Να παραδοθεί ο στόλος, εκτός από 12 πλοία (παραδόντας).
   γ. Να επιστρέψουν οι εξόριστοι ολιγαρχικοί (καθέντας).
   δ. Να ακολουθούν ως σύμμαχοι τις σπαρτιατικές επιχειρήσεις (ἕπεσθαι).
   Ο σημαντικότερος των όρων είναι ο τελευταίος, γι' αυτό ο συγγραφέας επιλέγει να τον εκφράσει με απαρέμφατο ενώ τους άλλους με μετοχές.

   (Μονάδες 15)
4. Ποιος ήταν ο ρόλος του Θηραμένη στην υπογραφή συνθήκης ειρήνης ανάμεσα στην Αθήνα και στην Σπάρτη;
   Ο Θηραμένης, μετριοπαθής ολιγαρχικός και φίλος του Λυσάνδρου ανέλαβε να διαπραγματευτεί με την Σπάρτη, κυρίως κινούμενως ιδιοτελώς. Αρχικά παρέτεινε το χρονικό διάστημα που συζητούσε με τον Λύσανδρο ώστε να εξαντληθούν οι Αθηναίοι και να δεχθούν οποιονδήποτε όρο. Στη συνέχεια ως επικεφαλής της πρεσβείας στη Σπάρτη μετέφερε τους όρους ειρήνης και κατηύθυνε τον αθηναϊκό όχλο να τους δεχθεί, κάμπτοντας τις ελάχιστες αντιδράσεις. Η όλη του προσπάθεια είχε ως αντάλλαγμα μια θέση διακυβέρνησης της Αθήνας την επόμενη περίοδο.

   (Μονάδες 10)
5. α) ἐπανέφερον:
   Να κάνετε εγκλιτική αντικατάσταση του τύπου στο τρίτο ενικό πρόσωπο Οριστικής Ενεστώτα, Ενεργητικής Φωνής.

Εγκλιτική αντικατάσταση	
οριστική	ἐπαναφέρει
υποτακτική	ἐπαναφέρῃ
ευκτική	ἐπαναφέροι
προστακτική	ἐπαναφερέτω

(Μονάδες 5)

β) πόλιν Ἑλληνίδα, μακρὰ τείχη:
Να κλίνετε τις συνεκφορές στις πλάγιες πτώσεις του αριθμού που βρίσκονται.

ἡ πόλις Ἑλληνίς	τά μακρά τείχη
τῆς πόλεως Ἑλληνίδος	τῶν μακρῶν τειχῶν
τῇ πόλει Ἑλληνίδι	τοῖς μακροῖς τείχεσι
τήν πόλιν Ἑλληνίδα	τά μακρά τείχη
ὦ πόλι Ἑλληνίς	ὦ μακρά τείχη

(Μονάδες 10)

6. α) «*Εἰσιόντας … ἥκοιεν*»:
Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση της περιόδου.
Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική ως αντικείμενο στο φοβούμενοι.

(Μονάδες 5)

β) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

- **σπένδεσθαι** → αντικείμενο στο ἀντέλεγον
- **εἰργασμένην** → επιθετική μετοχή ως επιθετικός προσδιορισμός στο πόλιν
- **μακρὰ** → επιθετικός προσδιορισμός στα τείχη
- **ἐχθρὸν** → κατηγορούμενο στο αντικείμενο αὐτόν
- **ταῦτα** → αντικείμενο στο ἐπανέφερον

(Μονάδες 5)

Επιμέλεια: Κολοκυθά Δήμητρα